

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A Régiók Bizottsága 350 tagból áll, akik az Európai Unió 28 tagállamának regionális és helyi hatóságait képviselik. Véleményeket alkot a Szerződésekben rögzített kötelező konzultációk esetében, fakultatív konzultációk esetében, továbbá – ha ezt szükségesnek ítéli – saját kezdeményezésű véleményeket is alkot. Tagjai nem utasíthatók. Feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és az Európai Unió általános érdekében járnak el.

JOGALAP

Az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 13. cikkének (4) bekezdése, az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 300. és 305–307. cikkei, valamint a Régiók Bizottsága tagjainak és póttagjainak a 2015. január 26-tól 2020. január 25-ig terjedő időszakra való kinevezéséről szóló, 2015. január 26-i (EU) 2015/116 tanácsi határozat.

CÉLKITŰZÉSEK

A Maastrichti Szerződés hatálybalépését követően létrehozott Régiók Bizottsága (RB) az Európai Unió regionális és helyi önkormányzatait képviselő tanácsadó testület, amely azok érdekeit a Tanácsnak és a Bizottságnak címzett vélemények formájában fogalmazza meg. Tagjai lehetnek például a 28 uniós tagállam regionális hatóságainak vezetői, polgármesterek, régiók és városok választott vagy nem választott képviselői.

Saját küldetésnyilatkozata szerint a Régiók Bizottsága regionális és helyi választott képviselőkől álló politikai közgyűlés az európai integráció szolgálatában, amely az Unió valamennyi területi egységének, régiójának, városának és településének intézményes képviselőjét kívánja ellátni.

Küldetése a regionális és helyi hatóságok bevonása az európai uniós döntéshozatalba, és ezzel a polgárok fokozottabb részvételének elősegítése.

E küldetés jobb teljesítése érdekében a Régiók Bizottsága régóta szeretne volna megszerezni azt a jogot, hogy a szubszidiaritás elvének figyelmen kívül hagyása esetén a Bírósághoz fordulhasson. Ez a Lisszaboni Szerződés hatálybalépésével, a szubszidiaritás és az arányosság elveinek alkalmazásáról szóló, 2. sz. jegyzőkönyv 8. cikke alapján valóra vált.

A kohéziós politika területén a Régiók Bizottsága – területi kohéziós szakpolitikai bizottsága (a COTER) révén – a partnerségi megállapodásokról és az operatív programokról szóló tárgyalások eredményének, valamint az európai strukturális és beruházási alapok 2014–2020-ra vonatkozó programozásával összefüggésben a partnerségi elv teljesülésének értékelésére összpontosít, ezenfelül a Bizottság kohéziós jelentéseivel foglalkozik. Az egyéb témák között szerepel a mobilitás a földrajzilag és demográfiaileg nehéz helyzetben lévő régiókban, valamint a két – az adriai- és jón-tengeri régióra (EUSAIR) és az alpesi régióra (EUSALP) kiterjedő – nagyrégiós stratégia.

SZERVEZETI FELÉPÍTÉS

A. Összetétel (EUMSZ 305. cikke és 2014/930/EU tanácsi határozat)

1. A helyek száma és eloszlása országok szerint

A 2014. december 16-i 2014/930/EU tanácsi határozat rendelkezései alapján a Régiók Bizottságának 350 tagja és ugyanennyi póttagja van, a helyek pedig a következőképpen oszlanak meg a tagállamok között:

- 24-24 hely az Egyesült Királyság; Franciaország; Németország és Olaszország számára;
- 21-21 hely Lengyelország és Spanyolország számára;
- 15 hely Románia számára;
- 12-12 hely Ausztria; Belgium; Bulgária; a Cseh Köztársaság; Görögország; Hollandia; Magyarország; Portugália és Svédország számára;
- 9-9 hely Dánia; Finnország; Horvátország; Írország; Litvánia és Szlovákia számára;
- 7-7 hely Lettország és Szlovénia számára;
- 6 hely Észtország számára;
- 5-5 hely Ciprus, Luxemburg és Málta számára.

2. A kinevezés módja

Az érintett tagállamok által javasolt tagjait a Tanács egyhangúlag elfogadott határozatban nevezi ki öt év időtartamra (EUMSZ 305. cikk). A 2015. január 26-tól 2020. január 25-ig tartó időszak tekintetében a Tanács 2015. január 26-i 2015/116/EU határozatában kinevezte a Régiók Bizottsága tagjait és póttagjait. Megbízatusuk megújítható. Kinevezett tag az lehet, aki vagy választott képviselői megbízatással rendelkezik valamely regionális vagy helyi önkormányzatban, vagy valamely választott testületnek politikai felelősséggel tartozik (EUMSZ 300. cikkének (3) bekezdése). Amennyiben a Régiók Bizottságában egy tag vagy póttag helye megbízatása végével megüresedik (azaz regionális vagy helyi képviselői megbízatása, melynek alapján tagnak javasolták, megszűnik), a Tanács külön határozatára van szükség.

B. Felépítés (EUMSZ 306. cikke)

A Régiók Bizottsága tagjai közül két és fél éves időtartamra megválasztja elnökét és tisztségviselőit. Elfogadja eljárási szabályzatát, melyet jóváhagyásra a Tanács elé terjeszt (a legutóbbit 2014. január 31-én fogadták el, az EUMSZ 306. cikkének (2) bekezdése alapján). Tevékenységét hat szakosodott bizottság keretében végzi, amelyek kidolgozzák az elfogadás céljából a plenáris ülés elé kerülő vélemény- és állásfoglalás-tervezeteket. A szabályzat szerint évente hat plenáris ülést tart.

Az [elnök](#) vezette (az EUMSZ 306. cikke) plenáris ülés fő feladata a [vélemények, jelentések és állásfoglalások](#) elfogadása, a bizottság kiadási és bevételi előirányzatai tervezetének elfogadása, a bizottság politikai programjának elfogadása minden időszak elején, az elnök, az első alelnök és az elnökség többi tagjának a megválasztása, az intézményen belül működő szakpolitikai bizottságok felállítása, továbbá a bizottság eljárási szabályzatának elfogadása és felülvizsgálata.

A hatékonyság érdekében a Régiók Bizottsága brüsszeli állandó titkárságának bizonyos szolgálatait a Gazdasági és Szociális Bizottság titkárságával közösen működteti (székhelyére vonatkozóan lásd az EU intézményei, egyes szervei, szervezeti egységei és szolgálatai

székhelyének kijelöléséről szóló, 6. számú jegyzőkönyvet). A 2014. évi költségvetési eljárás keretében az Európai Parlament is megállapodott a Régiók Bizottságával abban, hogy a fordítás területén közös erőfeszítéssel javítják a hatékonyságot. A Régiók Bizottságának adminisztrációs célú költségvetése 2014-ben körülbelül 89 millió eurót tett ki, személyzeti létszáma pedig 532 fő volt.

HATÁSKÖRÖK

A. Más intézmények kérésére történő véleményadás

1. Kötelező konzultáció

A Tanács és a Bizottság az alábbi területeket érintő döntéshozatal előtt köteles konzultálni a Régiók Bizottságával:

- oktatási; szakképzési és ifjúsági ügyek (EUMSZ 165. cikke);
- kultúra (EUMSZ 167. cikke);
- közegészségügy (EUMSZ 168. cikke);
- transzeurópai közlekedési; távközlési és energiahálózatok (EUMSZ 172. cikke);
- gazdasági és társadalmi kohézió (EUMSZ 175., 177. és 178. cikke).

2. Fakultatív konzultációk

A Bizottság, a Tanács és a Parlament ezen túlmenően minden olyan esetben konzultálhat a Régiók Bizottságával, amikor ezt indokoltnak tartja.

Amennyiben a Parlament, a Tanács vagy a Bizottság (akár kötelező, akár fakultatív alapon) konzultál a Régiók Bizottságával, a válasza határidőt tűzhetnek ki (ennek az EUMSZ 307. cikke szerint legalább egy hónapnak kell lennie). A határidő lejártát követően a vélemény hiánya nem képezheti akadályt a további eljárásnak.

B. Véleményadás a Régiók Bizottsága saját kezdeményezésére

1. Amennyiben konzultációra kerül sor az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsággal, erről tájékoztatást kap a Régiók Bizottsága is, amely – ha úgy ítéli meg, hogy regionális érdekek forognak kockán – önként véleményt adhat a szóban forgó kérdéstről.

2. Általános szabályként a Régiók Bizottsága véleményt alkothat minden olyan esetben, amikor ezt szükségesnek véli. A bizottság például saját kezdeményezésű véleményeket alkotott a következő területeken: kis és közepes vállalkozások (kkv-k), transzeurópai hálózatok, turizmus, strukturális alapok, egészségügy (kábitószerek elleni küzdelem), ipar, városfejlesztés, képzési programok, környezetvédelem.

C. Bírósághoz fordulás – utólagos bírósági felülvizsgálat

A bizottság a rá ruházott előjogok védelme érdekében eljárást is kezdeményezhet a Bíróságnál (az [EUMSZ 263. cikkének \(3\) bekezdése](#)). Más szavakkal: a bizottság a Bírósághoz fordulhat, amennyiben úgy véli, hogy kötelező konzultáció esetében nem keresték meg konzultációra irányuló kérelemmel, vagy ha a konzultációs eljárást nem szabályszerűen alkalmazták.

A szubszidiaritás és arányosság elveinek alkalmazásáról szóló jegyzőkönyv a szubszidiaritás tekintetében megerősíti a Bíróság felülvizsgálati jogosultságát azzal, hogy a Bírósághoz fordulás jogát kiterjeszti a Régiók Bizottságára.

E jog alapján a bizottság – amennyiben a konzultációs eljárást nem szabályszerűen alkalmazták – kérheti a Bíróságtól annak megállapítását, hogy egy, a bizottság hatáskörébe eső jogalkotási

aktus összhangban van-e a szubszidiaritás elvével ([a Lisszaboni Szerződéshez csatolt, a szubszidiaritás és arányosság elvének alkalmazásáról szóló jegyzőkönyv 2. cikke](#)).

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

Az Európai Parlament eljárási szabályzata (V. melléklet, XII. pont) a Regionális Fejlesztési Bizottságot (REGI) bízza meg a Régiók Bizottságával, a régióközi együttműködési szervezetekkel és a helyi és regionális hatóságokkal való kapcsolattartással.

Az Európai Parlament és a Régiók Bizottsága által 2014. február 5-én megkötött együttműködési megállapodás alapján:

- A Régiók Bizottsága elvégzi a tervezett uniós jogalkotási javaslatok hatásainak értékelését, amelyet megfelelő időben, a módosítási eljárás kezdete előtt továbbít a Parlamentnek. Ezek a hatásértékelések tárgyalják a meglévő jogszabályok működését nemzeti, regionális és helyi szinten, továbbá véleményben közlik a jogalkotási javaslathoz fűzött javításokat.
- A Régiók Bizottságának egy tagja meghívottként részt vehet a Parlament valamennyi releváns bizottsági ülésén. Ez az előadó vagy szóvivő ismerteti a Régiók Bizottsága véleményét. A Parlament előadói szintén részt vehetnek a Régiók Bizottsága szakosodott bizottságainak ülésein.
- A Parlament Bizottsági Elnökei Konferenciájának elnöke és a Régiók Bizottságának hasonló szerepet betöltő elnöke évente két alkalommal megvitatják az általános jogalkotási együttműködést és a munkatervet.

2008 óta a REGI bizottság és a COTER évente együttes ülést tart a „Nyílt napok: a Régiók és Városok Európai Hete” keretében.

Udo Bux
04/2017